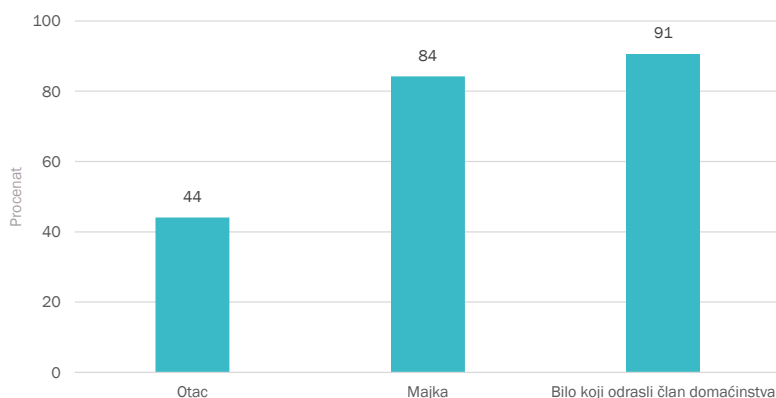

Podrška učenju

Rana stimulacija i odgovorna briga

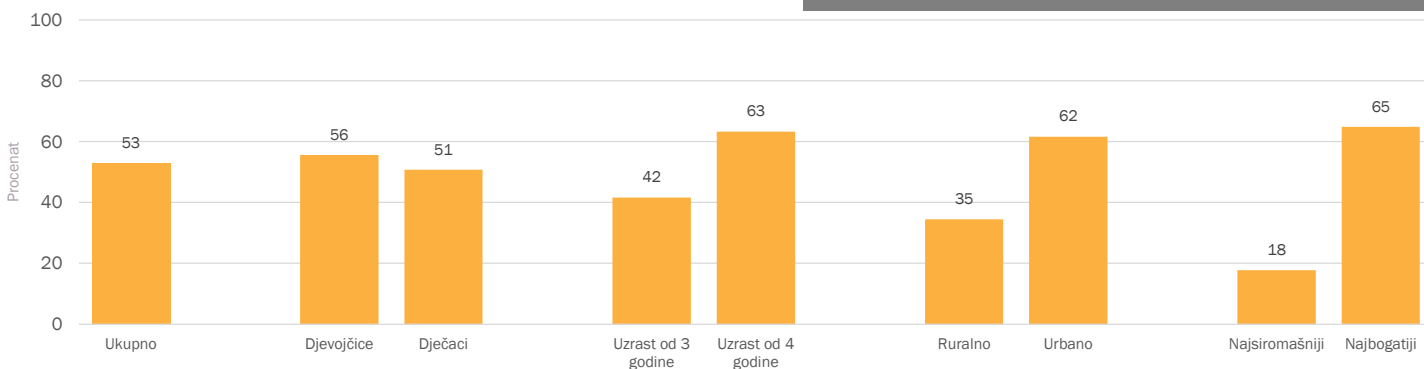

Procenat djece starosti od 24 do 59 mjeseci koja su bila uključena u najmanje četiri aktivnosti s majkom, ocem ili bilo kojim odraslim članom domaćinstva
*Napomena: Aktivnosti uključuju: čitanje knjiga, pričanje priča ili pjevanje djetetu; izvođenje djeteta u šetnju; igranje s djetetom; imenovanje predmeta, prebrojavanje ili crtanje s djetetom.

Rano djetinjstvo, koje obuhvata period do osme godine života, presudno je važno za kognitivni, socijalni, emocionalni i fizički razvoj djeteta. Tokom tog perioda mozak djeteta se razvija i veoma je osjetljiv na promjene. Da bi se djetetu omogućio optimalan razvoj u ranom djetinjstvu, potrebno mu je obezbijediti podsticajno i brižno okruženje, pristup knjigama i materijalima za učenje, interakciju s odgovornim i pažljivim osobama koje pružaju brigu i njegu, odgovarajuću i kvalitetnu ishranu, pristup kvalitetnom obrazovanju, osjećaj sigurnosti i zaštitu. Svi ovi aspekti djetetovog okruženja doprinose ishodima njegovog razvoja.

Djeca koja se suočavaju sa širokim spektrom faktora rizika – siromaštvo; slabo zdravlje; visok nivo stresa u porodičnom i životnom okruženju i izloženost nasilju, zlostavljanju, zanemarivanju i eksploataciji; neodgovarajući ambijent za njegu i učenje – imaju nepovoljnije *početne pozicije* i možda neće uspjeti da ostvare svoj razvojni potencijal. Ulaganje u rane godine jedan je od najvažnijih, ali i najisplativijih načina na koji država može doprinijeti prevazilaženju nejednakosti koje djecu lošijeg socijalnog i ekonomskog statusa često dovode u nepovoljan položaj.

Pohađanje programa obrazovanja u ranom djetinjstvu

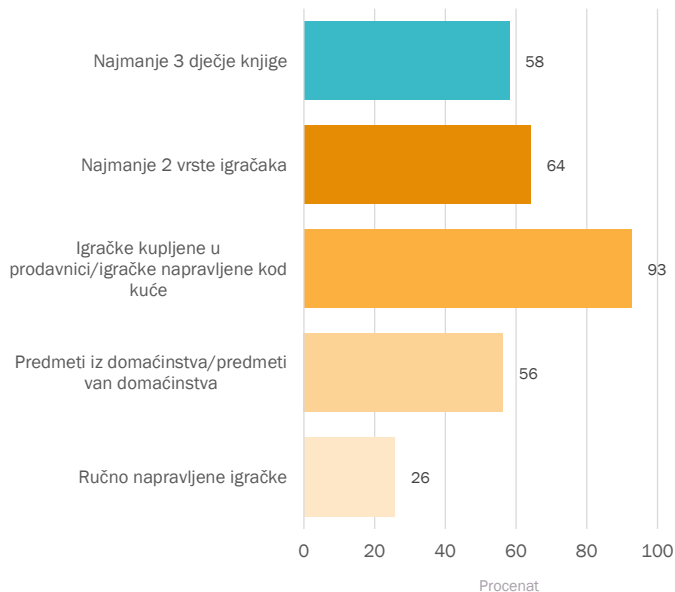
Procenat djece starosti od 36 do 59 mjeseci koja pohađaju program obrazovanja u ranom djetinjstvu, prema osnovnim karakteristikama

Ključne informacije

- Među roditeljima djece starosti od 24 do 59 mjeseci, očevi su učestvovali u najmanje četiri aktivnosti sa 44% djece, dok su majke učestvovali u najmanje četiri aktivnosti sa 84% djece.
- 91% djece starosti od 24 do 59 mjeseci učestvovalo je u najmanje četiri aktivnosti s bilo kojim odraslim članom domaćinstva.
- 53% djece starosti od 36 do 59 mjeseci pohađa neki program obrazovanja u ranom djetinjstvu.
- Nešto je veći procenat djevojčica (56%) nego dječaka (51%) koje pohađaju neki program obrazovanja u ranom djetinjstvu.
- Uočene su pozitivne korelacije s uzrastom djece – među djecom koja su pohađala neki program obrazovanja u ranom djetinjstvu, 63% je djece u uzrastu od četiri godine, a 42% djece u uzrastu od tri godine.
- 6% djece ima pristup najmanje dvjema vrstama igračaka.
- 58% djece mlađe od pet godina ima najmanje tri dječje knjige kod kuće.
- 5% djece mlađe od pet godina bilo je ostavljeno samo ili pod nadzorom drugog djeteta, mlađeg od 10 godina, više od jednog sata i najmanje jednom tokom prethodne sedmice.
- 90% djece u Crnoj Gori starosti od 3 do 4 godine nalazi se na odgovarajućem stepenu razvoja.

Materijali za učenje i nadzor nad djecom

Pristup materijalima za igru i učenje

Procenat djece mlađe od pet godina, prema pristupu igri i dostupnim materijalima za učenje

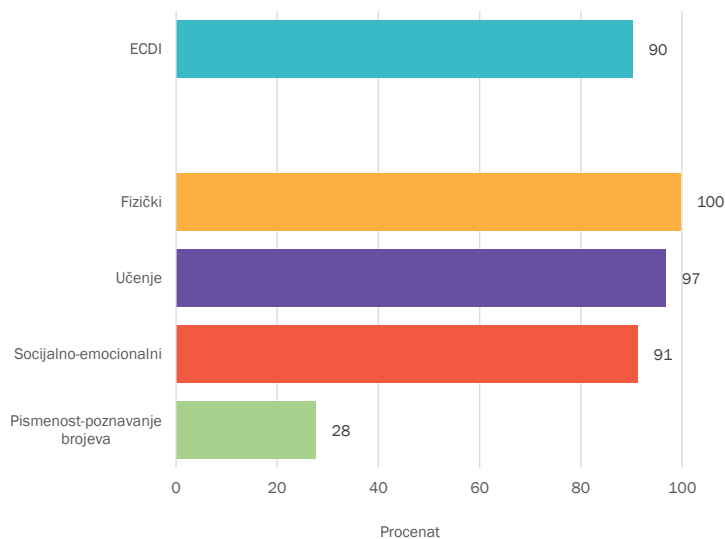
Neodgovarajući nadzor djece

Regija	Dijete ostavljeno pod neadekvatnim nadzorom
Sjever	4,0
Centar	5,2
Jug	3,6

Procenat djece mlađe od pet godina koja su ostavljena sama ili pod nadzorom drugog djeteta, mlađeg od 10 godina, duže od jednog sata u toku prethodne sedmice, prema regiji

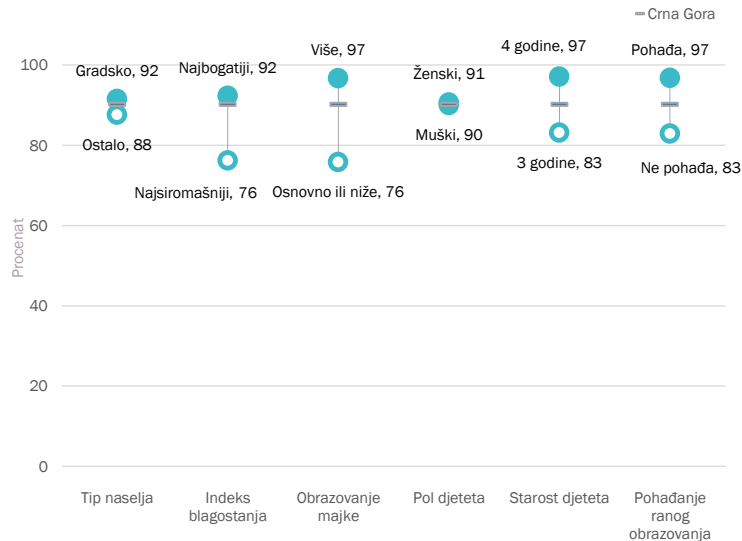
Indeks ranog razvoja djeteta (ECDI)

ECDI: Ukupni rezultat i domeni, SDG 4.2.1

ECDI: Indeks ranog razvoja djeteta; procenat djece starosti od 3 do 4 godine koja se nalaze na odgovarajućem stepenu razvoja u pogledu pismenosti/poznavanja brojeva, fizičkih, socijalno-emocionalnih domena i domena koji se odnose na učenje

ECDI: Razvrstano po kategorijama

ECDI po različitim karakteristikama

Istraživanje višestrukih pokazatelja u Crnoj Gori (MICS) sproveda je Uprava za statistiku (MONSTAT) tokom 2018. godine u sklopu globalnog MICS programa. Tehničku podršku obezbijedio je Dječji fond Ujedinjenih Nacija (UNICEF). UNICEF, Vlada Crne Gore i UNHCR pružili su finansijsku podršku.

Cilj ovog kratkog pregleda je da se sa javnošću podijele odabrani rezultati Istraživanja višestrukih pokazatelja u Crnoj Gori za 2018. godinu, koji se odnose na razvoj u ranom djetinjstvu. Podaci iz ovog pregleda mogu se naći u tabelama TC.10.1, LN.1.1, TC.10.2, TC.10.3 i TC.11.1 u Izvještaju o rezultatima istraživanja.

Dodatni statistički pregledi i Izvještaj o rezultatima istraživanja za ovo i druga MICS istraživanja dostupni su na sljedećoj adresi: mics.unicef.org/surveys.